

2023-11-02
S2023/02981 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att stödja hälso- och sjukvården vid möte med individer involverade i eller drabbade av kriminella nätverk eller andra våldsbejakande miljöer

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram samt stödja spridning och implementering av ett nationellt kunskapsstöd som kan användas av personal i hälso- och sjukvården samt tandvården i mötet med individer involverade i eller drabbade av kriminella nätverk eller andra våldsbejakande miljöer. Det nationella kunskapsstödet ska också innehålla kompetens-utvecklande insatser inom specifika medicinska områden eller verksamheter avseende akut omhändertagande av våldsutsatta personer.

Det nationella kunskapsstödet ska även bidra till att ge en övergripande kunskap om relevant lagstiftning.

Det nationella kunskapsstödet ska också inkludera samverkan inom verksamheter samt över organisations- och huvudmannagränser. I arbetet med kunskapsstödet ska situationer som föranleder orosanmälan liksom annan oro för barn och unga särskilt beaktas.

Socialstyrelsen ska dessutom belysa på vilket sätt insatserna inom ramen myndighetens befintliga uppdrag kan bidra till det brottsförebyggande arbetet. Myndigheten ska också identifiera inom vilka områden inom hälso- och sjukvården som det finns behov av ytterligare stöd och implementering.

Socialstyrelsen ska senast den 1 december 2023 lämna en delredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) om insatser i regeringens befintliga uppdrag till myndigheten som kan bidra till det brottsförebyggande arbetet.

Socialstyrelsen ska senast den 1 december 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdragets genomförande får Socialstyrelsen under 2023 använda 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

De senaste åren har våld kopplat till kriminella nätverk kraftigt eskalerat och Säkerhetspolisen ser en utveckling där fler upplevs sympatisera med de våldsbejakande extremistmiljöernas ideologier eller de drivkrafter som finns i dessas närhet. Det har också skett en mycket allvarlig utveckling där allt fler barn och unga involveras och utnyttjas i kriminella aktiviteter. Ett hårdare samhällsklimat har resulterat i att det blivit vanligare med ett hotfullt och våldsamt bemötande gentemot medarbetare inom hälso- och sjukvården och tandvården.

Närmare om uppdraget

Syftet med uppdraget är att ta fram ett nationellt kunskapsstöd för vårdpersonal i hälso- och sjukvården för att stärka hälso- och sjukvårdens, samt tandvårdens, förutsättningar att möta de som är involverade i eller drabbade av kriminella nätverk eller andra våldsbejakande miljöer. Dessa personer kan vara både barn, unga och vuxna. De kan vara både offer, anhöriga, andra närstående och förövare. Samverkan inom verksamheter samt över organisations- och huvudmannagränser är viktigt för att kunna ge lämpliga insatser till personer involverade i eller drabbade av kriminella nätverk eller andra våldsbejakande miljöer. Det kan bl.a. innebära samverkan med skola, socialtjänst och polis. I uppdraget ingår att beskriva hälso- och sjukvårds-

personalens olika möjliga samverkansalternativ. Arbetet ska komplettera tidigare och pågående uppdrag som har koppling till området.

I arbetet ska Socialstyrelsen föra dialog med kommuner och regioner i syfte att inhämta kunskap om pågående arbete på området och goda exempel.

I det nationella kunskapsstödet ska även kompetensutvecklande insatser inom specifika medicinska områden eller verksamheter ingå, exempelvis hur ett akut omhändertagande av aktuell målgrupp inom akutmottagningar, ambulanssjukvård, primärvård, tandvård eller specialistvård bör genomföras. Både psykiska och fysiska vårdbehov ska inkluderas i arbetet.

Socialstyrelsen har för närvarande flera befintliga regeringsuppdrag, både vad gäller socialtjänst, hälso- och sjukvård och tandvård, som är direkt eller indirekt kopplade till brottsförebyggande arbete. Myndigheten ska identifiera inom vilka områden inom hälso- och sjukvården samt tandvården som det finns behov av ytterligare stöd och implementering, exempelvis metod- och kunskapsstöd. Ett särskilt fokus ska riktas mot möjliga insatser för barn och unga i störst behov av stöd.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Helena Lagerholm

Kopia till

Justitiedepartementet/KRIM

Justitiedepartementet/Po

Finansdepartementet/Ba

Finansdepartementet/SFÖ

Utbildningsdepartementet/GV

Utbildningsdepartementet/S

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM

Kammarkollegiet